

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kuna József ut
kereskedőével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szelemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Érmentelen levelek csak ismert kezektől
fogadtassanak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Table with subscription rates: Helyben házhoz hordva vagy vidéki postán küldve. Éves díj 10 ft - kr., Féléves díj 5 ft - kr., Negyedéves díj 2 ft 50 kr., Egy hónapra 1 ft - kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábsorú betűsor egyszeri beiktatásáért 50 ft.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyitólír 4 hasábsorú betűsorért 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ajánlatok sora 50 krajcsár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Csütörtök Julius 11.

136. szám.

Az aratás.

A gazda kilátásai a gabona aratás
elején sok év óta voltak oly kedvező
nek, mint az idén. Vissza kell menni
1879-ik évre s csak akkor volt ilyen
kevésbé öröndetes aratás, mint az az
idén. — Vissza kell menni 1879-ik
évre s csak akkor volt ilyen kevésbé
öröndetes aratás, mint a minőnek az
idei ígérkeznek.

Hazánk a végletek országa és föld-
művelési viszonyaink az éghajlat sajátos-
sága miatt igen sok kárt vallanak.

Az őszi vetést roppant szárazság, a
tavaszt pedig folytonos eső gátolta.
S midőn végre a vetőmag sok fáradság
után április végén mégis az anyaföldnek
át volt adva és a fiatal vetésnek csirá-
zása végett jótékony esőre lett volna
szükség, akkor megint olyan szárazság
kezdődött, minőre 1873. óta alig emlék-
ezünk.

Sem május, sem június hónapban
kiadós, ország eső nem volt. Pedig ez
a lét hónap dönt a kalászos növények
termése fölött. Szerencse, hogy legalább
gyakori zivatarok voltak, mert különben
csakugyan inség állott volna be, mint
1879-ben.

E zivataresőknek megoszása nagyon
egyenlőtlen volt. Egészben véve az ország
nyugoti része több esőt kapott, mint a
keleti, mint általában Nyugat Európa
termése az idén sokkal jobb lesz a ke-
letinél. Francia- és Angolországban ked-
vező aratási kilátásai vannak, ellenben
Oroszországban rosszul áll a dolog. Ez
egyébiránt, ha ugyan Amerika, melyről
ma még semmit sem tudunk, nem ellen-
súlyozza óriási tömegeivel, ránk nézve,
jelentékeny gazdasági előnyé válhatik.

Mezőgazdaságunkban még mindig a
gabonaneműek dominálnak. Sajnos, hogy
fontos okok tartják vissza a gazdát a
takarmánynövények nagyobb művelésétől.

A szárazság még nagyobb baj a takar-
mánynövényeknek, mint a gabonának. S
azért még nagyobb veszélyeknek van ki-
téve. Ha pedig pl. a Tisza-medenczében
rosszul títne be a takarmány, az olyan
gazdaságot, mely főslut az állattenyésztés-
ben helyez, teljesen tönkre tenné.

És ha a nagy sikkságon télen járha-
tlanokká vált utak miatt a tél végén
elfogy a takarmány, a marha-állomány
okvetlenül éhen veszne. Ilyen fatális hely-
zet veszélyei miatt a magyar gazdaem-
ber, valamint töke hiánya miatt is, iu-
kább búzát termel, mint takarmányt.

Látjuk is, hogy a búzavál bevetett terít-
let az idén 150,000 kataszt. holddal több
mint tavaly. Annál nagyobb baj, hogy
5,108,000 hold buza termése a tavalyi-
hoz képest jelentékeny csökkenést fog
az idén eredményezni. A hivatalos tudó-
sítások és jelentések konstatálják, hogy
a buzaterületnek negyed részén a termés
közepesen aluli lesz, holott tavaly csak
6-6 százalék volt ilyen és 21 százalék
középen felüli, (az idén csak 11 száza-
lék); 63 százalék számára a hivatalos
adatok közep termést jeleznek (tavaly 73
százalék). A praktikus mezőgazdák azon-
ban még ezen számokat is tulságosan
kedvező kombinációknak látják. Az or-
szág nagyobb részének, nevezetesen bu-
zában, gyenge közép termése lesz. A
rozs valamivel még kedvezőtlenebb lesz,
ami — tekintve a nép táplálkozását —
súlyos körülmény. A juntsi nagyobb
esők, melyek e hónap második felében
jötték, a rozs számára már elkéstek. A
buzánál talán még hatottak a megfejő-
désre. Árpának és zabnak, valamint a
tengerinek bizonyára legtöbbet használ-
tak ezen esőzések, ami a szegényebb
vidékekre nézve, hol a tengeri kenyér-
lisztnek is szolgál, elég áldás és szer-
encs.

És ha ezután normális természeti
viszonyok fognak uralkodni ez évben,

nem kell inségtől tartanunk, ami elég
szerény és sovány eredmény oly ország-
ban, hol haladás művelődés, jólét első
sorban a mezőgazdaságtól függ.

Ez jelzi a lakosság azon részének
höllyzetét, mely termelvényei nagyobb ré-
szét maga fogyasztja el. Más szempont
alá tartoznak a nagyobb termelők, kik-
nek gazdasága vállalkozás jellegével bír.
Ezeknek kilátásuk természetesen még
kedvezőtlenebbek, bár kétségkívül a to-
vábbi fejlemények még javíthatnak ezen.
Igen fontos ezen szempontból, — hogy
Oroszország, Európának leghatalmasabb
gabona állama, rossz termésnek néz eléje.
De hát ez még csak egy tényező.

Ép oly fontosak a tényezők: azon
államok termései, melyek gabonát ki-
vülről hoznak, és ami az alaphangot ad-
ja: Éjszak-Amerika termése.

Nagyon merész jóslás volna ma már
ez aratás utáni áralakulásokról bizonyo-
sát mondani; annyit azonban talán lehet
állítani, hogy az áremelkedés legalább is
nincs kizárva.

Az aratás egyébiránt az idén me-
gyék, sőt ugyszólván községek szerint
oly különböző lesz, hogy az eredmény
nem fog tömegjelenségekben mutatkozni.
Sok ezer gazda lesz olyan, kinek nem
lesz oka a panaszra a tavalyi aratáshoz
képest. Fognak akadni azonban olyanok,
kik alig lesznek képesek kötelezettsége-
iknek megfelelni, amit bizonyára az el-
késtett esőnek köszönhetnek. Bizonyára
azonban ezek közt is azok, kik rende-
zött viszonyok közt élnek, meg fogják
állani helyököt. A mai hitelviszonyok
minden hitelképes embernek nyújt eszkö-
zöket arra, hogy pillanatnyi kedvezőtlen
viszonyokból baj nélkül kimenekülhessen.
Nagymérvű rázkódtatásokra és válságos
jelenségekre tehát nem fog kerülni sor.

A mérsékelt ellenzék oszlása. Ez alatt a
czim alatt a „P. H.” a következőket írja:
„Mint politikai körökben biztos értesülésként
beszélük, az országgyűlés őszi megnyitására
több mérsékelt ellenzégi képviselő be fog
lépni a szabadelvű pártba és ugyanecek a
mérsékelt ellenzék egy-két tagja, — ki ha-
sonló szándékkal van, de mert a legutóbbi
ülésszak alatt is még erősebben exponálta
magát az ellenzék mellett — egyelőre párt-
kivüli álláspontot fog elfoglalni, s ha az ál-
lami adminisztráció behozatala nyíltan fog
proklamálni, föntartás nélkül fognak ők is
a szabadelvű pártba belépni.” Az ismert elő-
zmények után ez olyan meglepő híresztelés,
hogy a felelősséget a közlö lap is aligha
merné érte elvállalni.

Pihent ész — termékeny phantasia.

Nem szoktam a „Debreczen”-t olvasni s
csak szerencsés véletlennek köszönhetem, hogy
kezeim közé került annak jun. 26-iki száma,
melyben „egy képviselő” korszerű dajka me-
sékét talál ki a meglett gyermekek számára.

Ha szenvedélye „egy képviselő”-nek a
mese mondás, nem fogom ebben megzavarni,
de miután lehetnek jóhiszemű naiv lelkek a
„Debreczen” olvasói közt, kik komolyan vehet-
nek ama budapesti levelet, arra mégis figyel-
meztetnem kell őket, hogy ezen levél híreszt-
eléseiben mennyi a kálmány.

Lássuk csak miket mond „egy képviselő.”
„Tisza Kálmán lemondását leginkább a
család óhajta, n-e s gyermekei a tüntetések
alkalmával térdén álva könyörgöttek a ma-
kacs családnak, hogy köszönjön le.” Való-
ban megható családi jelenet, melyet a „fenn-
kö” t érzelmű urnó” siránkozó panasza tesz
bevégzett képpé. Megható lenne, ha olyan
szörnyen nevétséges nem volna.

A kik a miniszterelnök családját némileg
ismerik, tudni fogják, hogy annak minden
tagja szent kötelességének tartja felvidámitni,
gondtalan tenni azon kevés óráit, mit esa-
ládjának szentelhet, s erőt adni ez által nehéz
kötelességeinek teljesítésére. Olyan azonban

az a gondolat Bunkó Elek fejében: hátha
megtenné?

— De nem teszem, — mormogja ma-
gában.

Igaz, hogy a közpénzeket elkártyázta
annak idején, az is igaz, hogy nem sokat ad-
nak ma már a becsületére, a miatt megtehették
bátran; hanem azért mégsem teszi. S fölemelt
fejével távozik innen.

Mikor lemegy a lépcsőn, akkor jön épen
fölfele egy gyászba öltözött, összetöporított
anyóka a fiával.

A fiatal ember vissza akarja tartóztatni
az anyját:

— De hiszen, édes anyám, nem is ösmer-
nek bennünket.

Hanem az asszonyt nem lehet elri-
asztani:

— Ha nem ismernek, az is a boldogult
apád hibája. En mindig mondtam: mikor me-
gyünk már Benőkhöz? Es most semmiesetre
sem mulaszthatni el. Ne is beszélj nekem, már
otthon megmondtam, hogy se rmi esetre sem
mulaszthatni el.

A fiatal embert azonban újra megszállja
a habozás. Sejtí ennek a lépésnek a helyte-
lenségét. Mit keresnek ők, a szegény ismer-
etlen rokonok, ez előkelő család fényes ter-
meiben? Micsoda vakmerő tolokodás ez?

De sokáig ellenkezni az édes anyjával,
az nem tér össze az engedelmességhez szokott
szelid fiatal ember természetével. Belépnék hát.

Tükürsima padlón, puha szőnyegek
át egy tágas szalonba jutnak. Oly nagy ma
a zavar a háznál, hogy bejelentés nélkül jö-
het, mehet, a kinek tetszik. Az inas a kony-
hában tanácskozik a szakácsnéval, mitévők
legyenek, mert odabent az urak arról beszél-
nek, hogy itt minden kőtyavetvére fog ke-
rülni s már akkor mégis csak inkább nekik
jusson holmi egy és más, mint azoknak a
zsidóknak.

(Folyt. köv.)

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A hivatal.

Regény.
Írta: Vértési Arnold.
(Folytatás.) (11)

Es mennyi névjegyet nyujtanak át a
koesi ablakból gyöngéd kezek! Mennyi rész-
vétnyilatkozat érkezik postán! Mennyi élő
szóval! Hány közzorítást kell a gyászoló
családnak váltani az elhunyt tisztelőivel, ba-
rátaival! Hány könyező hölgygel összelel-
kezni! Hány magasztalást végighallgatni, hogy
mily jeles férfiú volt az elhunyt, mily vesz-
teség a közügyekre, a hazára!

Nemeczký miniszteri tanácsos ur tetőtől
talpig feketében sirtója legkedvesebb barátját.
Csak legalább egy nappal később halt volna
meg, hogy ő kikerült volna a nyolczszáz for-
intos váltó obligójából.

A hü barát méltán elkeseredhetik. Azt
mondják, hogy az elhunyt vagyonából aligha
kitelik az adósság. Aztán kérem még hozzá ez
a pazarlás, a mit itt miv-nek most is. Az
embernek fáj a szive, ha látja. Az a drága
koporsó, az a mindenféle hiábavalóság . . .
ezer forintba bele kerül ez a temetés.

Aggódo figyelemmel jártatja körül sze-
meit a miniszteri tanácsos ur; fülel erre is,
fülel arra is. Egyes elejtett szavak nem sok
reménynyel biztatták.

Amott a sarokban egy csoport nagysá-
gos és méltóságos ur éppen a vagyoni ügye-
ket szellőzteti:

— Nem fog maradni semmi. A villa ár-
verésre kerül.

— Hja, farsang után jön a bójt. A nyug-
díjból bizony soványan telik.

— Ha még arra is rá nem teszik kezü-
ket a hitelezők.

— Rá, rá teszem én — akarja kiáltani
Nemeczký miniszteri tanácsos ur.

Joga volna hozzá, mert a barátság az
első, az a legszentebb, a jó barátokat kell
kielégíteni legelőször. De az illedelm lezárva
tartja a méltóságos ur ajkait s csak arcz-
izmai vonaglanak fájdalmasan. Nyolczszáz
forint kérem nem csekélység a mai szűk vi-
lágban.

Most észreveszik a méltóságos urak Si-
pőczy Aladárt, ki éppen a koszoruk szalag-
jait igazítgatja s oda intik magukhoz:

— Igaz, hogy valami fiatal leány? . . .
no, no, ne tetesse magát, mintha semmit sem
tudna . . . valami kis tanítónő, vagy mi-
csođa . . . A kaszinóban is beszéltek róla . . .
Önök tudni ke!

A kis fogalmazó segéd diszkrét gaval-
lér, a kit hiába faggatnak, nem szól, csak a
szemével nyugorog, mintha mondani akarná:
— Istenem! hiszen ha én szólni akarnék,
Az ajtóhoz közel a szubalternus hivatal-
nokok húzódtak meg; a számtisztek, irodai
segédek, az iktató és kiadóhivatal tisztvise-
lői. Némán megilletődve nézik a ravatalon a
hatalmas embert. Szinte hihetetlen, hogy már
nem ke l föl többé. Pedig ilyen ember kel-
lene sok.

— A ki igazságos, pontos.

— A kinek szive van.

— A ki nem szégyenli a szegény ro-
konát.

Hisz látták tegnap, hogy ment egy sze-
gény számtisztnak a koporsója után.

Deres fejek bölíngatnak. Egy pár őszbe
csavarodott vén hivatalnok a szemét törül-
geti. Már tegnap látták ők, hogy valami na-
gyon nyomja a méltóságos ur szivét. O y le-
verten, oly szomorúan ballagott a halott után,
mintha csak azt akarta volna mondani: én is
követlek nemsokákat!

— Pszt! pszt! — hangzik az óvatosab-
bak ajkáról, mert nem jó az embernek min-
den kifecsegni, akármilyen halkán susogva
történjék is.

Majd este a „három kapásnál” a jó bu-

dai vörös bor mellett inkább megeredhet
a szó; ott poharzás közben meg lehet hány-
vetni a dolgot, hogy miért is kellett ilyen
urnak oly gonoszul elveszni.

A méltóságos urak persze azt mondják
rá: bolond beszéd, mese beszéd! már hogy
lehet öngyilkosságot emlegetni? De a szegény
emberek szentül hiszik. A szegény emberek
mindent elhisznek.

Es este a „három kapásnál” oly zajos
kifejezést adnak érzelmeiknek s annyi tömér-
dek háromdezt meg féllitert fogyasztanak el,
hogy a pohos sváb korosmáros teljes szivéből
óhajtana mind-n héten legalább egy minis-
tertanácsost, a ki gyanus körülmények között
halna meg.

De most még nincsenek a „három ka-
pás” sötét, füstös extra szobájában, hanem itt
állnak a ravatalnál a virágok, koszoruk, sza-
lagok közt. Egy-egy hölgy elsurrán mellettük
kicicomázva, illatosan, kaczerán.

— Ni ni, a Kondorék szobalánya . . .
a ki most két éve ott szolgált . . . de fölvitte
az Isten a dolgát! — jegyzi meg egy mar-
cona képű vén hivatalnok mormogva.

Aztán jönnek tenyeres tapas szolgál-
lók, a kiknek nem vitte föl az Isten a dol-
gát s most is csak a régi bakáikkal sétálgat-
nak. Vihogva lökdösik egymást s mindent
megbámulnak:

— Aunye de szép!

Most egy fakó arcu, hegyesen kipedrett
bajszu, kopott, de azért hetyke férfi tola-
dik előre s egyenest a koporsó elé áll.

— No hatalmas ember, — mondja maga-
ban, mialatt gnyogosan néz végig a mozdulat-
lan testen. — most beszélj még oly fennen.
Ha Bunkó Elek nem volna gavallér még mos-
tani komisz helyzetében is, hát visszatize-
hetné a tegnapi bánásmódot, botrányt csinál-
hatna, ide hozhatná azt a leányt, a kit elvé-
tetni akartál vele s kicsikarhatna egy pár
száz forintot megremült családodtól.

Néhány percig valóban meg is fordult

nem akad köztük, ki ne átálja azt kéri tőle, hogy bármilyen körülmények közt is hagyja cserben hazája iránti kötelességeit.

De tudhatja azt is mindenki, hogy a miniszterelnök családjának minden tagja azon meggyőződésben volt és van, hogy a téli elfajult tüntetések ez udarságát csak azok jelentéktelen hitványsága mult felül.

Hát a Fabinyiról szóló meséhez mit mond a t. olvasó. Ugy-e érdekes? Csak az az egy hibája van, hogy — mese.

Végül jön egy kis perfid gyanúsítás a debreczeni Tisza-ház renovátója alkalmából. Hát kérem csak tessék figyelemmel kísérni, hogy mi lesz a Tisza házzal, ez aztán a ki tud, legyen okos belőle. Hanem azt meg kell jegyezni, hogy a debreczeni polgárok hátsók lehetnek „egy képviselő” iránt. Ha van mód arra bírn Tisza Kálmánt, hogy állást foglaljon a kir. táblának Debreczenbe helyezésére, hogy ez az: azt mondani neki, vigyázz, ne hogy idejőjön a kir. tábla, mert tudod meg, ha ide tétetik az, gyanúsítani, rá galmazni fogunk, hogy saját egyéni érdemből történi.

Ha netán tábla nélkül maradna Debreczen sokat köszönhet ebből „egy képviselő”-nek.

Ezek után bucsut veszek a nyájas olvasótól s „egy képviselő”-től, ez utóbbitól reménylen örökre. Am folytassa tovább a mesemondás és gyanúsítás szép mesterségét, az ilyen szereplés ignotos — talán — fallit, notis est derisui.

Tisza István.

A delegációkból.

Magyar delegáció.

Bécs, jul. 10. (O. É.) A magyar delegáció ma délelőtt 10 órakor tartotta ötödik nyílt ülését.

A jegyzőkönyv hitelesítése után a külföldi ügyi budget végleg megszavaztatván az összeegyeztető határozat megválasztását, ezután megkezdtek a hadügyi albizottság jelentésének tárgyalását.

Rakovsky előadó kiemeli, hogy a rendes kiadások ismét 643.165 irrtal emelkedtek. Az emelkedés okai részben más államok hadseregeinek nagy mértékben történő fejlesztése, részben a véderő-törvény folytán előállt szélesebb alapon való szervezése. A költségvetést elfogadásra ajánlja.

Beöthy Ákos mint az ellenzék tagja szól a költségvetéshez, melytől általánosságban elfogad, mert tényleg sanctionált intézkedéseken alapszik, melyek elől kitérni nem lehet. Nem fogadja el azonban a póthitel Szóló ezután hosszabban terjeszkedik ki a védtörvény okozta költségvetésre. A kormány actiójával állunk szemben, folytatja szóló melynek célja a belköltségvetés emelése.

A szaporítás megtörtént az új védtörvény által, mely tehát a költségvetésnek egyenes okozója. A cél csak az volt, hogy a hadügyminiszterium önkényesen hívassa be az újonczokat, a tartózkodókat és póttartalékosokat. Attár az 59 millió hitelre s az 1888-iki hitel mikénti felhasználására amiről privát tudomást szerzett. A hitel általános megszavazása ellenzik a budget-joggal. A költségvetés következték a dolog természetéből is, de a törvényhozás feladata a ressortok közti összeütközéseket egymással összhangba hozni. — Ezután attár a póthitelek részletes taglalására.

Tisza Lajos gr. Beöthyvel szemben, helyeslések közt kimutatja, hogy a rendkívüli hitel célja nem volt a mozgósítás szükségének esetére mindennek előkészítése. A költségvetés elkészítésénél soha sem lehet minden bekövetkezőt rendkívüli viszonyokat előre látni, de szóló is óhajtáná, hogy az általánosan hiteltelre szükség ne legyen. (Helyeslés).

Bolgar Ferenc az új védtörvény által okozott költségekre nézve csatlakozik Beöthy fejtegetéséhez. Szükségesnek tartja hangsúlyozni az ellenzék áldozatkészségét a hadsereg teendő kiadásoknál; mert jogosulatlan az a vád, mintha az ellenzék, — mint azt a kormány állította, a hadsereget támadja akkor midőn az alkotmányos biztosítékokat akarja megővni. Ez éppen a hadsereg, a trón és a monarchia érdekében történik. (Helyeslések). Az ellenzék nem akar egyebet, mint a hadsereg és a nemzet közti teljes solidaritást. (Helyeslések). Ha a közös hadsereget teljesen az 1867. 12. t. cikkre alapítjuk, ezzel megfogjuk nyerni az önálló magyar hadsereg barátaikat. Az önkéntesekre nézve felhívja a hadügyminisztert, hogy intézkedjék, nehogy a magyar állampolgár fia tisztán azért, mert nemetül nem tud, tiszti vizsgát ne tehessen és ezért második évet kelljen szolgálnia. — A költségvetést elfogadja.

Pulsky Ágost constatálja, hogy a többségnek és ellenzéknek különböző praxisokból való kiindulása mellett ugyanazon eredményre jutása jele annak, hogy a több szeg megfontolta, a mit határozott. Ezután észrevételeket tett Beöthy és Bolgar beszédére. A költségvetést elfogadja, s az albizottság jelentését tudomásul veszi.

Széchen Antal gróf rövid lezsolálása s Beöthy helyreigazító szavai után az általános vita véget ért.

Szűnet után következett a részletes tárgyalás.

Külföld.

A hadi költségek folytonos emelése egyre tart a continens államában s nem tudni, hol és mikor ér véget. Tegnap-lőtt a francia tengerészeti miniszter jelenté ki, hogy új hadihajók építésére nem kevesebb, mint 58 milliónyi póthitelt fog kérni, s midőn Tirard miniszterelnök e nyilatkozatra mintegy ráduplázott és a maga részéről is kilátásba helyezte, hogy eziránt a kormány a kamara hazafiságára fog apellálni, hogy a tengeri haderő érdekében még szükséges áldozatok meghozassanak, a francia képviselőháza a kormány ezen nyilatkozatait, a mi igen jellemző, nemcsak hogy zuglóvalással s visszatetszéssel nem, hanem kitörő lelkesedéssel fogadta.

Leo pápa és a római kérdés. Az a hír, hogy Leo pápa az utóbbi időben előkészületeket tett arra, hogy bizonyos esetleges beállítással eltávozzék Rómából, ismét megczafoltatott ugyan, de azért egyre tartja magát. — Ezek szerint Leo pápa július 1-én Krisztina spanyol regenskirálynőhöz hosszú chifretáviratot intézett, melyben kifejezte azon óhaját, hogy Spanyolországba akar átköltözni. Okot erre az ad, hogy Európa egy nagy háboru előestéjén áll, mely dönteni fog Róma sorsa felett. Ha Olaszország győz, a pápa semmi áron sem maradhat tovább Rómában, de még a háboru folyamán sem maradhat ott, mert az olaszok nyomban tuszképnek bannának vele. Ez okból a pápa arra kéri a királynőt, engedjen át neki egy spanyol központi kikötővárost, ha csak lehet Valenciát s adja meg személyének, udvarának és hatóságainak azon épületekre, melyekben lakni fognak, az extritorialitást jogát. A spanyol kormány e kérelmet nem fogja megtagadni.

A középítési szabályrendeleti javaslat.

A jövő héten tartandó városi közgyűlésnek egyik legnagyobb fontosságú tárgya az az új szabályrendeleti javaslat, mely jövőre az építkezésknél követendő eljárás és szabályokat, szépítészeti, biztonsági, rendészeti és egészségügyi tekintetből megállapítja. — E javaslat tehát általános, — Debreczen összes lakosságára tartozó közérdeklőséggel bír; a miért szükségesnek tartjuk azt, ha nem is egész terjedelmében, (a javaslat 8 sürűn nyomtatott ivre terjed), legalább főbb tételeiben, melyekből az irányelv megíthető és a javaslat üdvös volta kitűnik, — ismertetni, hogy alkalunk legyen polgártársainknak előre hozzá szólani, észrevételeiket, véleményüket megírni. Egyébiránt a biz. tag urak a kinyomatott javaslatot egész terjedelmében megkapják. Helyesen cselekszik, ha azt a közgyűlés előtt figyelmenesen átolvassák.

Az első rész az általános rendszabályokat foglalja magában. Ebből közöljük a következő dolgokat:

1. §. Az építési engedélyről.

A város belterületén hatósági engedély nélkül oly építkezést fogamatositani nem szabad, mely életbiztonsági, tüzrendőri egészségügyi tekintetből kérdés tárgyat képezheti.

Építési engedély szükséges e szerint: 1. Új épületek emeléséhez, régi épületek átalakításához, megtoldásához, vagy bármely oly lényeges változtatásához és főkijavításához, mely az épületek szilárdságára, biztonságára, tűzmentességére, a szomszédok és a közönség érdekeire befolyást gyakorol.

2. Különlő jégvermek, pincék, emésztő gödrök, árnyékszék, földalatti csatornák építéséhez vagy áthelyezéséhez.

3. Tűzlelőhelyek, kémények készítéséhez, istállóknak, raktáraknak, színeknek lakrészekké, szobáknak, boltokká és tüzelő foglalkozó iparosok számára műhelyekké átalakításához.

4. Fedélzet megújításához.

5. Régi épületek bolt-ívek, boltzatok, vastartók alkalmazásához.

6. Utcái és udvari kerítések megújításához.

2. §. A kérvények kellekei.

A kérvényhez az építési, átalakítási terv két példányban csatolandó.

Kiseb változások vagy az I. §. 3-6 pontja alatt felsorolt átalakítások engedélyzése kérelmezésnél elegendő a teendő átalakítások világos körülírása. . . .

A 3. §. szól a terv kiállításáról.

A 4. §. a felelősségről, mely az építési vállalkozót terheli az egész építési idő alatt.

5. §. Az építési engedély iránti kérvények elintézésére.

Az építési tervben ábrázolt helyviszonyok megvizsgálására és érdekelte szomszédok meghallgatására, nagyobb építkezéseknél a városi tanács illetve az építési bizottság egy tagja és a mérnöki hivatal egyik közege által, esetleg egy helybeli szakképzett építész meghívásával, kisebb építkezéseknél a mérnöki hivatal egyik közege által helyszíni szemle tartatik, melyhez az építéző esetleg terv készítő is és a szomszédok, vét iv mellett, azon megjegyzéssel, hivandók meg, hogy

meg nem jelenésük beleegyezésnek fog tekinteni és később netalan teendő kifogásaik figyelembe nem vehetnek.

Az építéző vagy annak szomszédjai magukat írásban igazolt meghatalmazottak által képviselhetik.

A helyszíni szemle eredményéről, ha a szomszéd érdekei érintettek, jegyzőkönyv veendő fel.

Ha a szomszéd érdekeltek részéről a tervezett építkezés ellen kifogás tétetnek és a barátságos kiegyenlítés nem sikerülne, a meny nyiban a kifogások a szomszédok tulajdon jogára vonatkoznak, felek a törvény útjára utasítandók.

Iy esetben a kifogást tevő fél keresetét az illetékes bíróságnál 15 nap alatt beadni és ennek megtörténtét a hatóság előtt igazolni köteles. Ellenkező esetben az engedély, ha más akadály fenn nem forog, kiadatik.

Minden egyéb kifogásokra nézve az érdekelte felek kihallgatása után, — ha meg egyezés nem sikerülne — fent nevezettnek t városi tanácsnak jelentésükben javaslatot tesznek, mely jelentésben minden észrevételek és kifogások előterjesztendők és az építési engedélynek kiadhatása iránt határozott vélemény adandó.

A városi tanács a véleményezés alapján határozatot hoz, melyről az építési engedély kérője és ha kifogások merülnek fel az érdekelte szomszédok részéről, ezek is végzésileg értesítendők.

Ha ezek a tanácsi határozatot felebbezik, e rendszabály 7-ik §-sa érvényes.

Helyszíni szemle alkalmával utcai építkezéseknél az utca szabályozási vonal és a járda fekmagassága kijelölendő.

Útlet vagy gyárteleprek vonatkozó építési engedélyek elintézésénél az ipartörvények tartandók szem előtt.

Vasutak mentén tervbe vett építkezéseknél az építési engedély, az ide vonatkozó törvények és szabályi rendeletek szem előtt tartásával adandó ki.

A 6. §. Az építési engedély érvényes ségének tartamától szabja meg egy évre.

A 7. §. Az engedély nélküli építkezés és a jóváhagyott építési tervtől való eltérés eseteiről szól.

S. §. Utcák és telkek szabályozása.

Az utcai épületek földszinti falszine helyezendő a szabályozási vonalba, a lábazat s 16 centiméterig kiugró pillérek a szabályozási vonalon kívül helyezhetők.

Ha emeletes épületeknél nagyobb kiugrások alkalmazása szándékoltatnék, erről az építési engedély iránti kérvényben külön említés teendő és az építési engedélyben erre nézve határozat hozandó.

A szomszéd felőli meszge vonalba készített épület hátsó falának vagy a kerítésű szolgáltó falnak külső színe állítandó a meszge vonalba oly módon, hogy ha csak a szomszédnak erre nézve írásbeli nyilatkozata nines, ezen falszinen kívül sem az alapzatban, sem a föld felett a lábazatban, tetőn kiugrások nem alkalmazhatók, mivel ellenkező esetben a szomszéd felszólalására a szomszéd telkre átnyúló vagyis a szintalon kívül ugró épületek közgazgatási uton eltávolíthatók.

A szomszéd felől létesítendő faléc vagy vasrács kerítések szintén a saját telken lévén felállíthatók, a faoszlopok, keresztívek, vasrács kerítés alsó részét képező falak, az ezeken előforduló megerősítések a határvonalnak a bekerítendő telk felé néző oldalán állítandók fel, illetve alkalmazandók és a takerítések felől a deszkáinak, a vasrács kerítés alapfalának külső színe állítandó a meszge vonalba.

Már fennálló fallal határolt telkeknek meszge vonalai, ha esetleg alapzati kiugrások vannak alkalmazva, a meszge vonalak ezen alapzati kiugrások felső felületeinek külső vonalában állapíthatnak meg, külföldben pedig meszge vonalul az alapul külsejénél az építés alkalmával be nem volt részének felső vonala határozatik meg.

Ha építkezés alkalmával valamely szomszédos épület falán, akár az alapfalnak nem függőleges építése, akár a föld színe feletti falnak kiugrása folytán, az előbbi meszge vonalon kívül ugró fal részek volnának, jogában áll az építetőnek ezen kiugró fal részét az építés előhátadásához képest levágnati.

Ily régi fal kiugró részének levágása folytán a szomszédos épületben előfordulható károsodások tárgyában felmerülhető peres kérdések esetén, az érdekelte felek a polgári bírósághoz utasíthatnak.

A szomszéd felől új fal külsejének függőlegesen kellett építtetnie, az új fal közt az alapzat illetve lábazati kiugrás felett esetleg maradó hézag a fallal összeköttetésbe nem hozandó tégladarabokból oly módon rakandó ki, hogy a régiebb szomszéd falnak annak idején eszközöndő lebontása alkalmával a téglák kötések megbontása vagy a falat képező téglák levágása nélkül elszedhető legyen.

A telek meszge vonalai oly helyeken, hol falkezésekkel vannak ellátva, a fentebb körvonalozott elvek szerint állapíthatnak meg. Kivételek képeznek a telkek végiben levő meszge vonalak, melyek az előbbi §-ban felsorolt indokoknál fogva a fennálló végkezesek lábái közep vonalában állapítható meg. Kétes esetekben egyéb iránt mindaddig, míg az ellenkező nem igazoltatik, a város belsejében a meszge vonalak meghatározásánál a kataszteri térképek szolgálnak irányadónul.

Ha új építkezés, kerítés alkalmával

utca szabályozás folytán valamely telekrész az utcához csatolatik, ezen telekrész községi vagyonul átengedni, — viszont ha az utcából valamely terület a telekhez esik, ezt a telek tulajdonosa e fogadni köteles.

A szabályozás folytán az utcához vagy telekhez csatolandó területek árának kiszámításánál a város és a magánosok között, az e tekintetben érvényes becsozások szolgálnak irányadónul.

Magánosok között történő terület átengedésekre, a meszge vonalak megváltoztatására mindenkor a hatóság engedélyre kérendő ki, melynek jóváhagyása nélkül az egyezés érvénytelen.

A változást szenvedő telkeknek tervrajzai két példányban csatolandók.

Közegészségi és tüzrendőri szempontból oly telkek, melyek területei 200 □ ölnél kisebbek, nem esonkíthatók meg s jövőre 200 □ ölnél kisebb területű önálló telkek nem alakíthatók és oly telkek utcai vonalul, melyek 19 méternél nem szélesebbek, nem kibesíthetők. Ezen szabály alól csak az utca szabályozás esetei képeznek kivételt.

Szomszédos telkeknek mindkét tulajdonos egyetértésével eszközöndő szabályozás és általában a telek eldarabolást a városi tanács engedélyezi, — melynek határozatai a bizottsági közgyűléshez felebbezhetők.

Az utcák és köztetek területeiből nyrendő telek szaporulatok megváltása az érvényben levő árszabás szerint történik.

9. §. Az utcák és járdák lejtésének megváltoztatásáról.

Ha valamely kiépített utcának és járdának lejtésze közérdekből vagy szabályozás folytán megváltoztatni és a kocsi vagy gyalogjáró magasabbra vagy mélyebre fektetni határozatik, akkor az ott levő telkek és épületek tulajdonosai, az ebből eredő épületi változások, nevezetesen a kapuk, boltok bejáratainak, lépcsőknek, pincze ablakoknak stb. átalakítását kárpótlás nélkül tartoznak eszközölni.

A 10. §. a város területét négy építési csoportra osztja be, a melyek az utcák szerint következnek: I. Csoport. Piac és Nagyvár, Kisvárad, Nagy és Kisvárad utcákát összekötő köz, Nagypéterfia, Miklós, Széchenyi, Nagyuj, Nagyhatvan, Kismester a kutig Nagymester, Fűvészkert, Szt-Anna, Battyány, Nagycegléd, Sas-utca és Hagyma tér, Nagy-csapó-utca eleje, Vár-, Kiscsapó, Timár-, Burgundia-, Nyomatató utca egészen.

II. Csoport:

Kádas-utca, Kispéterfia-utca egészen, Salétrom-sor, Kisuj-, Pásti-köz, Kismester-utca alsó része, Hajó-, Darabos-utca és Kasz-köz, Gyár-, Varga-, Nap-utczák, Tizenháromváros, Nyugoti-sor, Cser-, Bárány-, Kandia-és Zöldia-utca, Hajnal-sor, Nagymester és Kispéterfia egészen, Nagycsapó-utca közepe.

III. Csoport:

Liba-utca és iskola-köz, Sirály-, Rucza-utca és Szálkai köz, Sziv-, Barna-utczák, Salétrom-sor, Csokonai-, Csók, Csüges és Zsák-utczák, Kishatvan-, Garai-, Csereres-és Tanító-utczák, Retek-utca, Csemete-utca, Bundi-, Görbe-, Kertész-utca és Libakert-sor, Serház-utca, Kisszappanos- és Könyök-utczák, Nagyszappanos utca, Veres-utca, Meszena- és Gólya utczák, Morgó-, Perczes-, Faragó-, Kakas-, Árok-, Agárdi-, Bundi-, Ajtó-, Kétmalom-, Hadházi-, Homok-, Kut-, Nyul-, Domb-, Magos, Szegletes-, Álmalom, Kisdődő, Kigyó-, Paocsirta, Oláh, Csik, Mányi, Berek utczák, Szarvas piac, Szél-utca, Homokkert-sor, Kismester utca egy része.

IV. Csoport:

Késes, Ispatály, Borz, Kar, Vendég-utca, Pesti sor, Szarvas-piac külső sor, Csillag, Köteles, Temető utca.

Napi hírek.

— Istenitisztület. Jövő vasárnap a cegléd-utca templomban nagytiszt. Dicsőfi József tanár ur fog egyházi szónoklatot tartani.

— Hymen. Nagy Sándor fiatal kereskedő folyó hó 10-én eljegyezte Trásy István ur kedves leányát Jolán Kisasszonyt.

— A pénzügyi igazgatás reformja küszöbön. A pénzügyi igazgatás szervezetében keresztültív nagyszabásu reform tudvalevőleg már anguszttal eljente léte lép. A pénzügyminiszteriumnak erre vonatkozólag kiadott rendelete szerint az igazgatóságoknál levő hátralékos ügyek a f. hó végéig okvetlenül földolgozandók, továbbá az új kerületek szerint beosztott, illetőleg kinevezett tisztviselőknek folyó hó 25-én új állomás-helyükön kell lenniök. A hátralékos földolgozás a hivatalos órák meghosszabbítását tette szükségessé. — A pénzügyi tisztviselők nagy zöme a mai napig sorsuk iránt teljes bizonytalanságban van, mert az új szervezéstől kitolyó személyi elhelyezések felől eddig vajmi kevés hírvizvárgott ki a miniszteriumból. Eddig csak anny bizonyos, hogy az országos pénzügyi létszámnak hatvan elsőosztályu fogalmazója közül körülbelül harmincz pénzügyi titkárrá lett előléptetve. Tetemes azoknak a száma is, a kiket nyugdíjazni fognak vagy rendelkezési állapotba helyeznek. Mint értesülünk, a kinevezési okmányok néhány nap mulva már megérkeznek a pénzügyigazgatóságokhoz.

— Az ezer éves jubileum. Pestmegye közgyűlésén Gálgóczy Károly tiszteletbeli fő-

jegyző tárgyalás... István megjut nagy... közmü részek... zez ez... szes p... Rendez... a mag... egyenk... és vall... nyok... alsó né... tegyen... felterje... nemzet... képest... és nap... tati, a... a Gal... azokb... azokb... tetni... Bék... tunk... Zsig... kinek... boldog... előző... nevel... város... délelő... Inre... hogy... Debr... ügyét... este... sunki... tanár... nára... a gy... hogy... gye... R a... utazi... rosi... A vá... látat... adta... tudat... és na... taná... hó 1... 67-d... törté... 12-d... szert... szám... ban... ncz... gyár... gult... meg... Gye... Inr... Pinc... gye... Klá... vel... len... szes... ma... ren... len... Val... mis... köz... ság... ról... szá... üg... ten... von... bat... tal... zás... hoz... le... föll... le... ná... n... tet... r... a s... u e... rő... föll... ne... tel... a... ne... ba... os... a... ve... ve... tr... l... A... r...

ely telekrész
lekészett köz-
szont ha az
khez esik, ezt
iteles.

tezához vagy
rainak kiszá-
ok között, az
lyok szolgál-

terület át-
negváltatá-
lye kérendő
az egyezség

nek tervraj-
szempontból
□ önel kis-
jövőre 200
lkek nem ala-
nalai, melyek
em kisebbit-
teza szat-
t.

dkét tulajdo-
szabályozást
ást a városi
határozatai a
shetők.

ületeiből nye-
áltása az ér-
történik.

zinének meg-
szabályozás
esi vagy gya-
yebre fektetni
telkek és épü-
léleti vál-
t., boltok bejá-
lakoknak stb.
rtoznak eszkö-

négy építési
utazák szerint
ház és Nagy-
várad utazák
Miklós, Szé-
mester a kutig
na, Battányi,
ma tér, Nagy-
apó, Timár,
részen.

teza egészen,
z, Kismester-
s-uteza és Ka-
czák, Tizenhá-
szány-, Kandi-
gymester és
uteza közepé-

irály-, Ruoz-
Barna-utazák,
Zugó és Zsák-
erepes- és Ta-
e-uteza, Bundi,
rt-sor, Serház-
utazák, Nagy-
Meszena- és
es-, Faragó-,
Ajtó, Két-
Nyul, Domb,
tededő, Kigyó,
Berek utazák,
kert-sor, Kis-

Vendég-uteza,
sor, Csillag,

árnap a cze-
t. Diezőfi
i szónoklatot

or fiatal keres-
Trásy István
asszonyt.

reformja kü-
szervezetben
m tudvalevőleg
ép. A pénzügy-
ozólak kiadott
ságonál levő
ig okvetlenül
rletek szerint
tisztviselőnek
kön kell len-
sa a hivatalos
szükségessé.

zöme a mai
onytalanságban
itályó személyi
kévés hír szil-
Eddig csak
sugó pénzügyi
s fogalmazója
zügyi titkárrá
knak a száma
vagy rendel-
nt értesülünk,
nap mulva már
óságához.

m. Pestmegye
tisztletbeli fő-

jegyző indítványt tett az ezeréves jubileum tárgyában. Galgóczy a hon fenállásának ezer éves ünnepét 1900 augusztus 20-án, Szent-István napján tartatná a legcélszerűbbnek megjelölendő. Megpendíti az eszmét, hogy nagy emlékmű — mondhatni emlékkönyvtár — adassék ki, mely történelmi, földrajzi, közművelődési, statisztikai és nemzetgazdasági részekkel bírjon. Szerkesztessék meg a nemzet ezer éves névjegyzéke, mely a haza összes polgárainak neveit magában foglalja. — Rendeztessék nemzetközi kiállítás. A nemzet a maga egyetemességében s annak tagjai egyenként emeltessek nemesi rangra nyelv és valláskülönbség nélkül. A nemesi okmányok kiállítását díjából alap létesítessék az alsó néposztályok nevelésére. Az új nemesek tegyenek le nemzeti esküt stb. Az indítvány felterjesztetett a miniszterelnökhöz, hogy a nemzet osztatlan és kegyeletlen önjátásához képest megtartandó ezredéves ünnepélyt évét és napját a törvényhozás útján megállapíttatni, az ünnepély programját elkészíttetni, a Galgóczy Károly indítványában foglalt eszméket tanulmány tárgyává tétetni s az azokból elfogadandókat a programba felvétetni máltóztassék.

Érdekes eljegyzésről értesülünk. Békési Rózska kisasszonyt, színtársulatunk volt kedvelt tagját eljegyezte B. A. I. G. Zsigmond helybeli ügyvéd. Az ifjú párt, kinek frigyéhez bizonyára sokan kívánnak boldogságot, a mult vasárnap hirdették ki először a debreczeni ref. templomokban.

P. Sztáry Károly, a hazai kisdied-velésügynek lelkes, fáradhatatlan bajnoka, városunkban időkig ugyanezen ügyben. Ma délelőtt hosszasan értekezett Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesterrel. Valószínű, hogy ezen értekezésnek üdvös hatása lesz Debreczen gyöngye lábán álló kisdiedóvoda ügyére. P. Sztáry ma este utazik tovább.

Tanulmányozók a Hortobágyon. Holnap este Budapestről három tudós érkezik városunkba: Molnár János törvényészi vegy-tanár, Kröner József az ásványtan tanára a megyetemen és dr. H. Gy. S. Endre a gyógyszerész tanára. Idejövételük célja, hogy a Hortobágy pusztá szikes talaját vegye emezsék; e végből szombaton délután R. A. László tanácsnok vezetés mellett ki-utaznak a Hortobágyra.

Halálozás. Pinczés Mihály polgár, városi virilis és presbyter tegnap éjjel elhunyt. A város házára kitűzött gyászlobogó az ő halálát jelzi. Családja következő gyászjelentést adta ki a szomorú esetről: Mély fájdalommal tudatjuk szeretett apánk, apósuunk, testvérem és nászunk polg. Pinczés Mihály egyházi tanácsos és városi bizottsági tagnak, folyó hó 10. délután éjjeli 11-12 óra közt, életének 67-dik évében, 3 heti súlyos szenvedés után történt gyászos elhunytát. Földi részei f. hó 12-dikén d. u. 3 órakor fognak, a ref. egyház szertartása szerint czepléd-utcai új templomban házától, a czepléd-utcai új templomban tartandó gyászszertartás után, a czepléd-utcai sírkertben örök nyugalomra tétetni. E gyászszertartásra rokonainkat s a meghirdetettnek jő barátait és ismerőseit tisztelettel meghívjuk. — Debreczen, 1889. július hó 10. Gyermekai: János, nejevel Benze Emmával, Imre, nejevel Tiszai Sárával. Testvére Pinczés István, nejevel Suba Zsuzsánnával s gyermekeivel; öz. P. Tóth Mihályné és gyermekei; öz. Benze Istvánné, Szilágyi Klára és gyermekei; P. Molnár Mihály nejevel Birinyi Sárával és gyermekeivel. Egyetlen életben lévő sógora Varga János az összes rokonok nevében is.

Száz darab görög dinnyét foglalt le ma reggel szakértő küzbejtével a II. ker. rendőrkapitányság. — A dinnyék mind éretlenek, így az egészre ártalmasak voltak. Valamennyi kimélet nélkül azonnal megsemmisítették, a mivel igen jó szolgálatot tett a közegészségügynek ebben az olvasztó forrásban az erőveltségéről és kötelesegtudásáról ősmert II. ker. rendőrkapitányság.

A félmillió lottó nyeremény. A négy-száznyolcvanezer forintos lottónyeremény ügyében érdekes fordulat állott be. — Egy temesvári napi lap a félmillió nyereményre vonatkozólag a következőket közli: A szombati húzástál a Gizella-fárvaház gondnoka által kijelölt, Nikitor Gyula nevű árvtát a húzási teremből elküldték azzal az ürügygel, hogy a számkokat ezuttal kivétellel lesem más fogja a húzni. A gyermek fölvetve a szokásos két forint díjat s tényleg nem ő húzotta. A lottóigazgatóság most várják a temesvári lottóhivatal főnökének bő jelentését, mely részletesen ismeretnie fogja a húzás lefolyását s felvilágosításokat fog adni a temesvári lap említett hírének igaz volta felől. Most már tudják, hogy a szerencsés nyertő Farkas Menyhértnek e k hívják s csak nemrég utazott Budapestről Bécsbe. Budapesti lakos s aradmegei földbirtokos. Hogy a yerességének nagy összege ne kerüljön nyilvánosságra s ne keltsen nagy feltűnést, Farkas több bankháztól bizott meg a pénz felvételével. Azt hiszik, hogy tételeinél bizonyos „rendszer” követett, mely azonban nagyon „primitív”. 18 számsort állított össze magának 5-5 számmal, s e módon a kis lottónak mind a 90 számát számitásába vonta. Nyereményeinek pontos összegei a következők: a Seiller-utcai gyűjtődében 96,553 frt 13 kr. a Schönbrunner-strassen levő gyűjtődében 240,396 frt 94 kr. és a Praterstrassen 144,211 frt 78 kr. összesen 481,161 frt 85 kr. Az ismeretlen nyertő két két havi időközökben rendszeren megjelent Bécsben s jelentékeny össze-

geket tett különböző számokra, de nem mindig ily feltűnő kombinációkban és mindig Temesvárra! A legutóbbi szerencsés betétnél kétszáznegyvenezer öt forintot tett. Összesen tehát 1200 forintba került neki a félmillió. Farkas Menyhért a szerencsés nyertő most már Budapestben tartózkodik és tegnap megjelent a „Nemzet” szerkesztőségében a hol hátezer forintot tett le. Ötvezret az erdélyrészi kultaregyletnek és a hátralevő ezer forintot a magyarországi hírlapírók nyugdíjintézetének. Kijelentette, hogy a nagy lottó nyereményt jó részben mások megbízásából vette föl; végül azt is kijelentette, hogy a mennyiben a magánadkozások ki nem meritik, közszélekre további adományokat akar tenni.

Eljegyzés Kovács Béla Ermihályfalváról eljegyezte Zichermann Karola kisasszonyt Zichermann Mór máramaros szigeti, lapkiadó, tulajdonos leányát.

Helyreigazítás. Kossuth Lajos debreczeni városi díszképviselőségéről írott tegnapi közleményünkbe egy toll-hiba csuszott be. Az ott említett városi közgyűlés elnöke ugyanis nem Kovács Lajos, hanem Kiss Lajos volt.

Mátyr Lajost kitől több érdekes önálló irodalmi termék jelent már meg s a kitől lapunk számos cimos költeményt közölt megválasztották a szatmárnémeti gymnasiumban rendes tanárnak a latin és magyar nyelv tan-székére.

A veres kereszt. A beügyminiszter felhívta törvényhatóságunk figyelmét azon körülményre, hogy a genfi nemzetközi veres kereszt egyesület tanácskozásainak határozata folytán a veres kereszt egyesületek által minemű jelvényeinek magán czégek általi használata tiltatván, mindazon helyekről, hol azok feltalálhatók, záros határidő alatt eltávolíttassanak, illetve azok használata be-szüntetessék és kellőképpen ellenőriztessék.

A Mezey János dalcarnokában (a Vilmos Lajos-féle sör-kertben) új-megújabb meglepetések szórakoztatják a közönséget. — Ugyanis ma és a következő napokon Reiser Lajos és Ronetti Angoló az angol kengyel-vason rendkívüli mutatványaikkal fogják gyönyörködtetni a közönséget. Legérdekesebbek a mutatványok között a kéfélyes kávézás a levegőben valamint az erőművészet a léggöyürim. E mutatványok megtekintését annyal is inkább ajánljuk a n. é. közönség heces figyelmébe mivel nevezettek már csak vasárnapig lépnék fel. Továbbá kiváló mértékben figyelmet érdemlő jelenség Harmath Adrienne, e kecses táncosnő és dalénekesnő, ki amár hogy hétéon lépett fel először, már is egyik szívesen látott és hallott tagja a törekvő társulatnak. A feny-pont az onban tagadhatatlanul a bájos lovagaleány: Rehberg Ella ugy „chick”-kel előadott dala, mint valóban igéző megjelenése és izlése, mondhatni fényes costume miatt, nemkülönben a mirégi ismerősünk és kedvencünk: Doboscsányi Gyula, ki minden este „boz” valami újat, mivel a közönséget kellemesen szórakoztassa és felderítse. Így a tegnap is dalolt egy localis cupletet; mondanunk sem kell, hogy dus taps jutalmazta a törekvést. A többi tag is mindent elkövet, hogy a közönség jól mulasson. amiről is aki estjét kellemesen akarja eltölteni, menjen Mezey János orphenában!

Helyettesítés. A két hónapra szabadságot Jeny Miklós III. kerületbeli rendőrfogalmazót ezen idő alatt Medgyaszay Miklós tiszteletbeli jegyző fogja helyettesíteni.

Gyászjelentés. Bánatos szívvel tudatjuk kedves fiunk, illetnek testvérünk IMRE-NEK hat hónapok korában, egy heti szenvedés után, folyó hó 10-én történt csendes elhunytát. A kedves elhunytak földi részei f. hó 11-kén délután 5 órakor fognak kis-batvan utcazi 1429. száma házuktól a ref. vallás szerint, a czepléd-utcai temetőben, örök nyugalomra átadati. Mely gyászos szertartásra rokonainkat, barátainkat bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1889. július 10. Nánássy Lajos és neje Baranyi Mária, szülők: t. stvérei: Lajos, Károly és Kálmán nevében is.

Részleges holdfogyatkozás lesz pénteken e hó 12-én. Az érdekes égi tümenényt látni fogják a magas észak kivételével egész Európában, Ázsia déli részében, továbbá Afrikában és Ausztráliában. A fogyatkozás este 8 óra 11 perczkor kezdődik, a legnagyobb elsötétülés 9 óra 21.8 perczkor áll be és végződik 10 óra 31.5 perczkor. A délibb fekvésű vidékeken ezuttal a fogyatkozás még napnyugta előtt fog kezdődni. A csillagászok különös érdeklődéssel várják ezt a fogyatkozást, mert reménylik, hogy a föld atmoszférájára vonatkozólag érdekes megfigyeléseket fognak tehetni.

Nagyfontosságú fölfedezés birét terjesztik. Ha igaznak bizonyul, szőlős gazdálknak nagy öröme telhetik benne a magyar bortermének pedig nagy hasznára lesz. Azt írják, hogy gróf Andrássy Gyula borászatainak igazgatója: Mathiász János olyan autópai szőlőfajt fedezett föl, a mely teljesen ellentáll a filloxerának. Hir szerint, már meg is indult a találmány bemutatása iránt a mozgalom s ha vizsgálatok megerősítik az illető szőlőfajt állítólagos páratlan tulajdonságát, akkor a pusztuló tokaji hegyalját ez zel fogják rekonstruálni.

Ölecsó utazás Budapestre. A helybeli m. á. v. menetjegy iroda kedves kötelességének tartja a t. cz. utazó közönséget arról értesíteni, hogy f. hó 13-án a z a z Szombaton úgy a déli mint az esti 10 órakor induló vonathoz Budapestre mérsékelt menettéri jegyeket II. 9 frt 40 kr. III. oszt. 6 frt 70 kr-ért kiad.

Uj személydíjzabás életbeletétele. F. év augusztus hó 1-én a m. kir. államvasutak vonalain, ide értve az államított magyar nyugoti vasut magyar vonalrészét, továbbá az állam kezelésbe vett budapest-pécsi vasutat is, a személyek podgyász és a podgyáz gyanánt továbbítandó kutyák szállítására új díjzabás lép életbe, mely által a fentemittet vasutakon jelenleg érvényes személydíjzabások a hozzátartozó összes díjzabási pótlékekkel együtt, hatályon kívül helyeztetnek. Ezen új díjzabás — melynek tartalma már több ízben ismertetett — jul. 15-től kezdve a m. kir. államvasutak díjzabási osztályában kapható és az eulített vasut összes állomásai valamint valamennyi menetjegyiroda után megrendelhető. — Ezen új személydíjzabás életbeletétele napjától kezdve hatályon kívül helyeztetnek a menettéri jegyek a nagyobb városok és azok környéke közti forgalomban fennálló 20 drb jegyet tartalmazó jegyfüzetek a már összeállított magyar körutazási jegyek és végre a m. é. május 15-től érvényes fűrdő-díjzabás s annak f. évi május 15-től érvényes I. pótléka. Megjegyeztetik egyuttal, hogy a m. kir. államvasutak vonalain fentemittet naptól kezdve, az új személydíjzabás tételeinek megfelelően az általános körutazási jegyek is változni fognak. Figyelmeztetjük ez alkalomból a t. utazó közönséget, hogy a f. é. augusztus hó 1-eje előtt már váltott csak odautazásra használt m-nettéri fűrdő-udajjegyek és körutazási jegyek a kiadásuk kor érvényben állott határozományok változatlan fentartásával s visszautazásra a fenti határidőn túl is, érvényesek fognak maradni olyképen azonban, hogy a mennyiben ezen jegyek ára és az augusztus 1-én életbe léptetendő új díjzabás szerinti menettéri között esetleg különbözőzetek mutatkoznának, ezen különbözőzetek meg, illetőleg visszatérítése sem az utastól, sem a vasuttól nem lesz követelhető. Végre még megjegyeztetik, hogy a f. év végéig érvényes vasuti értékjegyfüzetek alapján az augusztus 1-től a távolsági forgalomban életbelépő új jegyek is lesznek válthatók, továbbá, hogy a 20 dbból álló jegyfüzetek és éves bérleti jegyek az érvényeségi időtartamukon belül használhatók. — Az igazgatóság.

Számonekérő-szék tartatik folyó 30-án a városbázánál. — Ez első felében végzett munka eredményével kell beszámolnia a tisztikarnak.

Elveszett egy női arany karperecz a csoknai kert közelében csapó-vár-utczáról menve nagypéterfia elején. Ha megtalálója szives lesz csapó vár utca 774-ik szám alatt lakó tulajdonosának átszolgáltatni, megfelelő jutalomban reszesül.

Az új egyforintos államjegyek kibocsátására vonatkozó hirdetmény tegnap megjelent a hivatalos lapban. A hirdetmény szerint az 1 o. ért. frtről szóló új államjegyek kiadása a cs. és kir. közös központi pénztár által, 1889. évi július hó 13-án kezdetük meg. Az ez idő szerint forgalomban levő 1882. évi január hó 1-éről keletzett 1 oszt. ért. forintról szóló államjegyek bekvántatnak és bevonatnak. E tekintetben a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok cs. kir. kormányával és m. kir. kormányával egyet értőleg a következők állapotának meg: 1. A jelenleg forgalomban levő, 1882. évi január hó 1-éről keletzett 1 oszt. ért. frtről szóló államjegyek, 1890. évi június hó 30-ikáig még minden állami pénztárnál és hivatalnál fizeteskép fogadtatnak. — 2. 1890. évi július hó 1-től 1892. évi június hó 30-ig a bevonandó, 1882. évi január hó 1-éről keletzett 1 oszt. ért. frtről szóló államjegyek fizeteskép már csak a cs. és kir. közös központi állampénztárnál Bécsben, valamint a m. kir. központi állampénztárnál Budapestben, — kicserélés vég-tt pedig a felek kívánságára a cs. kir. központi állampénztár felváltási osztály) Bécsben, továbbá a m. kir. országos főpénztárnál és országos pénztárnál, valamint a cs. kir. országos fizető hivataloknál, — a magyar korona országában pedig a m. kir. központi állampénztárnál Budapestben, valamint a m. kir. állami főpénztárnál Zágrábban és ezeken kívül állami főpénztárnál és a m. kir. pénzügyminis-teriumok által kibocsátandó külön hirdetményben esetleg megjelöltendő pénztáraknál és hivataloknál fogadtatnak el. 3. 1892. évi július hó 1-től kezdve 1893. évi decz. hó utolsó napjáig ezen bevonatni rendelt államjegyek kicserélése, már csak a cs. és kir. közös pénzügyminis-teriumhoz Bécsbe és kir. közös pénzügyminis-teriumhoz Budapestben, — kicserélés vég-tt pedig a felek kívánságára a cs. kir. központi állampénztár felváltási osztály) Bécsben, továbbá a m. kir. országos főpénztárnál és országos pénztárnál, valamint a cs. kir. országos fizető hivataloknál, — a magyar korona országában pedig a m. kir. központi állampénztárnál Budapestben, valamint a m. kir. állami főpénztárnál Zágrábban és ezeken kívül állami főpénztárnál és a m. kir. pénzügyminis-teriumok által kibocsátandó külön hirdetményben esetleg megjelöltendő pénztáraknál és hivataloknál fogadtatnak el. 3. 1892. évi július hó 1-től kezdve 1893. évi decz. hó utolsó napjáig ezen bevonatni rendelt államjegyek kicserélése, már csak a cs. és kir. közös pénzügyminis-teriumhoz Bécsbe és kir. közös pénzügyminis-teriumhoz Budapestben, — kicserélés vég-tt pedig a felek kívánságára a cs. kir. központi állampénztár felváltási osztály) Bécsben, továbbá a m. kir. országos főpénztárnál és országos pénztárnál, valamint a cs. kir. országos fizető hivataloknál, — a magyar korona országában pedig a m. kir. központi állampénztárnál Budapestben, valamint a m. kir. állami főpénztárnál Zágrábban és ezeken kívül állami főpénztárnál és a m. kir. pénzügyminis-teriumok által kibocsátandó külön hirdetményben esetleg megjelöltendő pénztáraknál és hivataloknál fogadtatnak el.

Az új egyforintosok, a lehető legnagyobb óvatossággal készítettnek arra nézve, hogy meghamisíthatók egyáltalán ne legyenek. S ez annival szükségesebb, mert az orthochromaticus fényképrás és a heliographia oly bámulatos haladást tén a legutóbbi időkben, hogy semmiféle bank nem lehet biztos a felől, hogy pénzjegyet meg nem hamisíttják. Az új forintosokhoz külön rostos papirt készítették, melyre újonnan praeparált és a feketítették, tehát a fényképezésnek is ellent álló festéket használnak. A király arczképét

nem karcz, hanem aczélmetszet útján veszik a lémezre s így a heliographia útján történő hamisítás ellen is megóvják az új egyforintosokat.

Biharmegyei hírek. Sikertűnt nép ünnepélyt rendeztek Nagyvárad előkelő hölgyei a Rhédey kert javára. — A bevétel meghaladja az 1300 frtot. — Vizgyógyintézet Nagyváradon. A Diana fürdő bérlejo közelebb vizgyógyintézeté alit fel a fürdő mellett. — Blaha Luiza tiszteletére n. várad vendég zereplé e alkalmából a társulat banquetet rendezett a Rózsabokorban. A királyi tábla elnyerése végett Nagyvárad tanácsa előterjesztést tett a mai városi közgyűlésen. — A nagyvárad i. lat. sz. káptalannak ismét halottja van. Flóra Xiv. Ferencz gyónató kanonok, szent Péter-ről czimzett cholti apát, kedden reggel meghalt 69 éves korában. — A csokolyi ev. ref. egyház 1000 frt adományt kapott Fényes Lázár odaváló birtokostól.

Az én köszönő-levelem. (Hivatalos hitelesítéssel). Przemysl (Galiczia). En szédülésben, gyomorgörcsben s szorulásban szenvedtem, és Brand R. gyógyszerész nagy hatású svájci labdacsaiból csupán három dobozzal használva el, mind e bajaim megenyhültek s miután étvágyam is megjött, most már teljesen jól érzem magam. S ezért nem állhatom meg hogy Önnek mélyen tisztelt uram, oly jó hatású svájci labdacsaért hálás köszönetem ki ne nyilvánítsam. Fogadja a legbensőbb köszönetem. Öszinte tisztelője: Mildvurm Adél. A főnöbbi aláírás valódiságát bizonyítja Przemysl izr. egyházközségének képviselősege, (P. H.) Brand R. gyógyszerész svájci labdacsa (70 kr. egy dobozza) a gyógyszerárakban kaphatók, de meg kell figyelni védőjegyét, mely fehér kereszt vörös mezőben Brand R. névaláírásával.

A szerkesztőségéből.
— Kérem, én Pinczés Izidor vagyok.
— Helyes.
— Irtam már ezikket a „Budapest”-be is. Legközelebb a Potófi-társaságnak egy társzát felolvasás végett. Akarja szerkesztő ur halni?
— Nem érök rá, kérem.
— Kár, mert így fogalma lenne az igazi magyar stílusról: de nem állhatom meg, hogy legalább a bevezetést el ne mondjam:
„Elvira uti benyomásai. Fel hagyta a tenni kofferemet az Erőbogatdó kupé padmaljazatára. A vonat sípjá vékonyan sipolta magát és a kerekék kerekénekedek a sínek fölött kerekézsero.” — No ugy-e, szellemes? Mit szol hozzá?
— Sziveskedjék kikerekéden innen!

Debreczenből indul:	
B. pest-N. Várad felé	d. e. 8 ó. 27 p.
" "	d. e. 11 ó. 49 p.
" "	este 10 ó. — p.
Szatmár felé	d. u. 3 ó. 49 p.
" "	éjjel 3 ó. 37 p.
Kassa felé	reggel 6 ó. 31 p.
" "	este 7 ó. 30 p.
" "	m. á. v. indóh. éjjel 5 ó. 50 p.
Nánás felé:	d. u. 4 ó. — p.
" "	vásártér reggel 6 ó. 07 p.
" "	d. u. 4 ó. 19 p.

Debreczenbe érkezik:	
Budapestről	árk. éjjel 3 ó. 06 p.
" "	d. u. 3 ó. 31 p.
" "	este 7 ó. 19 p.
Szatmáról	d. e. 11 ó. 31 p.
" "	este 9 ó. 35 p.
Kassáról	reggel 8 ó. 02 p.
" "	este 9 ó. 11 p.
" "	vásártér reggel 7 ó. 59 p.
" "	este 8 ó. 43 p.
Nánásról:	m. á. v. indóh. reggel 8 ó. 07 p.
" "	este 8 ó. 52 p.

Felölös szerkesztő és kiadó lap tulajdonos:
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

SCHWARCE. weisse und farbige Seiden-Damaste von fl. 1.40 bis fl. 7.75 p. Met (18 Qual) — versendet roben- und tückweise porto- und zolfrei das Fabrik-Dépot G. Henneberg (K. u. K. Hoflieb.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Eladó.
3 kirakat és 1 ajtó tülkörvegekkel, Swad ó-féle aczéldönnyel teljesen komplett a legszolidabb kivitelben és a legjobb állapotban boltalakítás folytán jutányos áron megszerezhető.
Tudakozhatni felőle
Kaszanyitzky Endre
üveg és porcellán üzetében, Debreczenben.

Megjelent és kapható
a „Debreczeni Ellenőr” nyomdájában
ÉS AZ ÖSSZES KÖNYVKERESKEDESEKBEN

BUGYI SÁNDOR

HIRNEVES DEBRECZENI TALYIGÁS

É I M É N Y E I.

Írta: KEREKES GÉZA.

Ára 60 krajczár.

10 □ m. 1 Ko.
1 fnt 50 kr.
tökéletesen
kenhetőre
készén.

Szagtalan,
azonnal szá-
rad és tar-
tós. Nem
ragad.

ezért új és ócska padlózatnál egyaránt használatos. Foltok és rozsz behuzások tökéletesen elenyésznek; és

tiszta fénymáz (színezetlen)
új padlózatoknak és parquetnek, mely csak fényt ad. Nevezetesen parquetnek és olajfestékkel már bevont új padlózatoknak. Csak fényt ad, tehát nem fedi el a famiótát.

Posta csomag 35 □ méter (2 közepsz. szoba) 5 fnt 90 kr.

Minden városban hol raktár van, a megbízások ott teljesíthetők; Minták és kimutatók díjmentesen küldetnek. Vételnél a cégre és védjegyre ügyelendő, mivel ezen 25 év óta fennálló gyártmány, sokszorosan utánoztatik és hamisítatik, gyakran oly rozsz, hogy általában nem használható

Christoph Ferencz
feltalálója és egyedüli gyártója a valódi padlózat fénymázának.

PRAG. Raktár Debreczenben **BERLIN,**
Karolinenthal. Ganofscky Lajosnál. N. W. Mittelstrasse

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntödéje
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajálja gyártmányát mint magyar különlegességet

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánok részére, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ ÉS MAGÁN FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes űrszékek

fellállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.
Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmentesen küldetnek.

EGYETLEN BELFOLDI SZIVATTYU GYÁR.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt s három gyorsajtóval berendezett

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos ivenk, hivatalos nyomtatványok,
MINDEN ALAKBAN
ÜGYVÉDI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK
falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.
báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek
a legjutányosabb áron állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.